

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

Constitution Drafting Commission (CDC)

ฉบับที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และวันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ ณ ห้องประชุมงบประมาณ

นายรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ขอนำเสนอรายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ในการประชุมครั้งที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘ และครั้งที่ ๑๕ วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓ ดังนี้

เรื่องที่หนึ่ง พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อเนื่อง) (พิจารณาเมื่อวันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘)

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา ซึ่งเป็นร่างที่คณะกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่ได้รับมอบหมาย โดยได้พิจารณาความในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย (ต่อเนื่อง) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. บทบัญญัติเกี่ยวกับการคุ้มครองเสรีภาพในการรวมกันจัดตั้งพรรคการเมืองตามวิธีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ การบริหารพรรคการเมืองต้องเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ โดยสมาชิกทั้งหมดของพรรคต้องมีส่วนร่วมในการจัดองค์กรและบริหารจัดการพรรคการเมือง

๒. บทบัญญัติที่กำหนดให้การใช้สิทธิหรือเสรีภาพเพื่อล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จะกระทำไม่ได้

ต่อมา ที่ประชุมได้พิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญตามความใน หมวด ๔ หน้าที่ของปวงชนชาวไทย สรุปสาระสำคัญคือ เป็นบทบัญญัติที่วางหลักเรื่องหน้าที่ของบุคคล อาทิ การรับราชการทหาร การปฏิบัติตามกฎหมาย การเลือกตั้ง การเสียภาษี หรือการต่อต้านการทุจริต เป็นต้น

หลังจากนั้น ที่ประชุมได้พิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญตามความใน หมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐ โดยในเบื้องต้นได้พิจารณาภาพรวมเพื่อจำแนกบทบัญญัติในแต่ละมาตราว่า มาตราใดควรบัญญัติไว้ในหมวด ๕ แนวนโยบายแห่งรัฐ หรือควรบัญญัติไว้ในหมวดว่าด้วยหน้าที่ของรัฐ (หมวดใหม่) ซึ่งมีความแตกต่างกัน กล่าวคือ หมวดว่าด้วยหน้าที่ของรัฐเป็นบทบัญญัติที่มีสภาพบังคับให้รัฐต้องปฏิบัติ ไม่เช่นนั้นอาจเป็นเหตุฟ้องร้องบังคับให้รัฐปฏิบัติได้ หมวดว่าด้วยหน้าที่ของรัฐจึงเป็นเรื่องหลักการสำคัญและจำเป็นเท่านั้น ส่วนหมวดว่าด้วยแนวนโยบายแห่งรัฐ เป็นเรื่องทิศทางหรือแนวทางในการดำเนินนโยบายของรัฐ หากรัฐไม่ดำเนินการจึงไม่อาจเป็นเหตุแห่งการ

ฟ้องร้องให้รัฐต้องปฏิบัติได้ สำหรับรายละเอียดต่าง ๆ ที่ประชุมได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญไปพิจารณาคำเนินการเพื่อเสนอประชุมต่อไป

เรื่องที่สอง พิจารณาเรื่อง “กระบวนการและระบบการเลือกตั้ง” เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการร่างรัฐธรรมนูญ (พิจารณาเมื่อวันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘)

ที่ประชุมได้พิจารณาหลักการเรื่อง “กระบวนการและระบบการเลือกตั้ง” โดยมีคณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัตินำเสนอข้อมูลต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณา สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการฯ ได้พิจารณาศึกษาาระบบการเลือกตั้งจาก ๓ ระบบใหญ่ คือ ๑) ระบบคะแนนนำเสียงข้างมาก (Majority System) ๒) ระบบสัดส่วน (Proportional System) ๓) ระบบผสม (Mixed System) ระหว่างระบบคะแนนนำเสียงข้างมาก กับระบบสัดส่วน โดยที่ประชุมพิจารณาแล้ว สามารถสรุปหลักคิดอันเป็นกรอบแนวทางในการร่างรัฐธรรมนูญ คือ

(๑) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรควรมาจากการเลือกตั้งของประชาชนโดยตรง

(๒) ระบบการเลือกตั้งไม่ควรซับซ้อน ประชาชนเข้าใจง่าย

(๓) เพื่อเป็นการเคารพประชาชนที่ลงคะแนน จึงจะพยายามทำให้คะแนนเลือกตั้งที่ประชาชนลงให้ทุกคะแนนมีความหมาย ไม่ว่าจะลงคะแนนให้ใคร คะแนนเหล่านั้นส่วนใหญ่ไม่ควรสูญเปล่า

(๔) เป็นระบบการเลือกตั้งที่ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจออกมาใช้สิทธิเลือกตั้ง

(๕) เข้ากับบริบทหรือวิถีชีวิตของไทยโดยสอดคล้องกับหลักสากล

๒. ที่ประชุมได้พิจารณา “วิธีการเลือกตั้ง” โดยมีสาระสำคัญเบื้องต้น ดังนี้

(๑) ให้ผู้ชนะการเลือกตั้งในรูปแบบเขตที่มีคะแนนในลำดับที่ ๑ ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเป็นการเลือกตั้ง ๑ เสียงต่อ ๑ เขต ส่วนผู้สมัครที่มีคะแนนในลำดับที่ ๒ และลำดับถัดไปให้นำคะแนนดังกล่าวไปคำนวณในรูปแบบระบบบัญชีรายชื่อ (Party List) ซึ่งในเรื่องของระบบบัญชีรายชื่อที่ประชุมจะได้พิจารณาเพื่อศึกษาหาวิธีการและแนวทางที่เหมาะสมต่อไป

(๒) ผู้สมัครที่ชนะการเลือกตั้งที่มีคะแนนในลำดับที่ ๑ ในเขตเลือกตั้งนั้นต้องมีคะแนนเสียงมากกว่าจำนวนผู้มาใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่ไม่มีความประสงค์ที่จะลงคะแนน (Vote No) ให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

๓. ที่ประชุมมอบหมายให้คณะอนุกรรมการศึกษาโครงสร้างฝ่ายนิติบัญญัติไปพิจารณาศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

(๑) กระบวนการและระบบการเลือกตั้งในเชิงลึก

(๑.๑) จำนวนของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

(๑.๒) การเลือกตั้งรูปแบบบัญชีรายชื่อจะมีลักษณะเป็นอย่างไร

(๑.๓) วิธีการนับคะแนน

(๑.๔) คุณสมบัติต่าง ๆ ของผู้เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในรูปแบบเขต และรูปแบบบัญชีรายชื่อ

(๒) ที่มาและคุณสมบัติของคณะกรรมการการเลือกตั้ง

(๒.๑) ที่มาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยจะทำการอย่างไรที่จะทำให้ถูกแทรกแซงได้น้อยที่สุด

(๒.๒) คุณสมบัติของบุคคลที่จะมาเป็นคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีความสุจริต เป็นธรรม และกล้าหาญในการใช้ดุลพินิจ

ทั้งนี้ เมื่อมีการพิจารณาศึกษาข้อดีและข้อเสียในประเด็นต่าง ๆ แล้วให้คณะอนุกรรมการฯ นำเสนอต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณาต่อไป

เรื่องที่สาม พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อเนื่อง) (พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘)

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา ซึ่งเป็นร่างที่คณะอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่ได้รับมอบหมาย โดยได้พิจารณาความใน หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ซึ่งเป็นหมวดที่เพิ่มขึ้นใหม่ โดยการบัญญัติความในหมวดนี้เกิดจากแนวคิดที่ว่า บางเรื่องเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญซึ่งประชาชนจำเป็นต้องมี เช่น การศึกษาภาคบังคับ หรือการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน เป็นต้น ดังนั้น เพื่อเป็นหลักประกันว่ารัฐจะต้องทำ และเพื่อให้สิทธิของประชาชนที่จะได้รับประโยชน์จากรัฐเกิดขึ้นอย่างแท้จริง จึงต้องเพิ่มหมวดนี้ขึ้นมา โดยการบัญญัติความในหมวดนี้จะนำเฉพาะเรื่องที่มีความสำคัญมาบัญญัติไว้เท่านั้น สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. บทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ความมั่นคงแห่งชาติ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน

๒. บทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐต้องเจริญสัมพันธไมตรีกับนานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศ รวมถึงคุ้มครองผลประโยชน์ของประเทศและของคนไทยในต่างประเทศ (ความมาตรานี้ก็นำไปกำหนดในหมวดแนวนโยบายแห่งรัฐ)

เรื่องที่สี่ พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา (ต่อเนื่อง) (พิจารณาเมื่อวันที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘)

ที่ประชุมได้พิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญเป็นรายมาตรา ซึ่งเป็นร่างที่คณะอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญได้จัดทำขึ้นตามแนวทางที่ได้รับมอบหมาย โดยได้พิจารณาบททวนความในหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ (ต่อเนื่อง) สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. บทบัญญัติเพื่อแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างหมวดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและหมวดหน้าที่ของรัฐ โดยกำหนดให้รัฐต้องดำเนินการอันเป็นหน้าที่ของรัฐ ตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ตามกำลังความสามารถทางการเงินคลังของรัฐ

๒. บทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐมีหน้าที่พิทักษ์รักษาไว้ ซึ่งสถาบันพระมหากษัตริย์ เอกราช อธิปไตย และบูรณภาพแห่งอาณาเขต และเขตที่ประเทศไทยมีสิทธิอธิปไตย ความมั่นคงแห่งชาติ และความสงบเรียบร้อยของประชาชน

๓. บทบัญญัติที่กำหนดให้การศึกษาทั้งปวงต้องมุ่งพัฒนาให้เป็นคนดี มีวินัย และศึกษาตามความถนัดของตน โดยรัฐยังต้องดำเนินการให้บุคคลได้รับการศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพโดยไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ รัฐต้องจัดให้มีการศึกษาก่อนวัยเรียนสำหรับประชาชนชาวไทยอย่างทั่วถึง (ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณา)

อนึ่ง การพิจารณารายละเอียดรายมาตราสามารถนำกลับมาพิจารณาทบทวนได้อีก โดยอาจมีการพิจารณาปรับเลขมาตราใหม่ เนื่องจากการพิจารณาในรายหมวดเบื้องต้นนั้นสามารถปรับแก้ไขชื่อหมวด และเลขมาตราได้ตามความเหมาะสม โดยหากมีความชัดเจนในการพิจารณาแล้ว โฆษกกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะนำมารายงานให้ทราบในคราวต่อไป

เรื่องอื่น ๆ

กำหนดให้มีการประชุมครั้งต่อไป ในวันพุธที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

จัดทำและเผยแพร่โดย
ทีมงานโฆษกคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
ข้อมูล ณ เวลา ๑๕.๐๐ นาฬิกา